



DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

V Delavsko fronto!

Delavci, bolj kot kdaj, je danes potrebna delavska fronta! Naš sovražnik je vedno močnejši, mi smo vedno slabejši. Vsi delavci brez razlike mišljenja in strokovnega organiziranja, se oklenite svojega neodvisnega glasila »Delavska fronta«. Mi hočemo, da vsi složno korakamo v eni fronti proti materijalizmu, kapitalizmu in fašizmu.

Materijalizem se je zažrl v nas. Vse je hladen račun dohodkov in izdatkov. Delavcu je to hladno računanje vsiljeno, da mora misliti le na to. Vse ure, ko so roke odmaknejo od dela in ko ga zopet zagrabijo, mora samo računati, da ne bi kje izdal preko svojih prejemkov, pa če še tako potrebuje. Pa naj računa kakor hoče, stalno se ponavlja, da so izdatki večji kakor dohodki. Delavcu očitajo, da je materijalističen. Toda on ni materijalističen, samo razmere ga silijo v to! Kakor hitro bo imel najmanj to, kar kot človek potrebuje, bo zadovoljen! Tedaj bo svoje misli obrnil tudi v delo za svoje strokovno in stanovsko vzgojo. Nihče tako kakor delavec želi, da bi mu bili študenti prave neskaljene kulture dostopni, da bi tako človek postal!

Mnogi pa so, ki tega delavcu ne priznajo. Ne dajo mu možnosti, da bi mislil na svojo stanovsko kulturo, niti na svojo vero, niti na svojo narodnost. Ti ga namenoma utapljajo v materijalizem, da bi otopel kot človek; da bi bil le mašina, ki jo sme bolj kot mrtve mašine izrabljati vsak.

Kapitalizem je izrodek materijalizma, materijalističnega mišljenja pri onih, ki delavcu režejo kruh. Ne režejo ga, kakor človek človeku, bolj skrbno dajejo olja mašini, da se ohrani, vse gre le na hladen račun, doseči čimvečji dobiček. Kakor materijalizem ni organizacija, ampak mišljenje, tako se tudi kapitalizem skriva pod raznimi drugimi firmami, kjer pod vse možnimi lepo zvnečimi naslovi kuje verige, s katerimi naj bi bil priklenjen delavec kakor svoj čas sužnji na galejah. Kapitalizem vidi v človeku-delavcu le delov-

no silo, kakor vidi v elektriki le delovno silo, kakor vidi v vodi le vodno silo. Če se da in dokler se da ta človeška sila izrabljati, dobro, ko se ne da, ga več ne briga, če tudi je sam izčrpal vso življenjsko silo dotičnega človeka.

Fašizem pa bi naj dal kapitalizmu privatno organizirano in od kapitalistov posebej plačano žandarmerijo — uniformirane fašiste. Fašizem hoče biti predvsem čuvár materijalizma in fašizma in krotilec vseh, ki hlepijo po svobodi, zato ne pripušta ne svobode vesti, ne svobode govora, ne svobode tiska, ne svobode organiziranja, ne svobode pravične socialne borbe. »Kuš« — molči, to je edini odgovor fašizma na vsak poizkus, da bi se človek boril za svoje človeško dostojanstvo.

Ta trojna zmota materijalizma-kapitalizma-fašizma je fronta pravični socialni ureditvi človeške družbe. Proti tej fronti postavljamo mi Delavsko fronto! Ne bomo se borili s frazami, ne z demagoškimi gesli, naš boj bo stvaren, toda kljub temu odločen. Razkrinkati hočemo one, ki so z materijalizmom skušali ubiti v delavcu dušo, ki so ga hoteli odtujiti od Boga, da ga tako lahko postavijo na položaj živali. Dvigniti hočemo delavcu glavo, da ne bo gledal le v tla, v zemljo, kjer se mu tako skopo reže kruh, da se ne boril, kakor pes za obrano kost, ampak da bo kot človek — stvar božja — od sočloveka terjal bratstvo in bratovsko pravo, ne miloščine, ampak pravo do iste dediščine, da ne od Boga, Očeta vseh!

Tovariši, na fronto! Razkropljeni ste, za drobce se lovite, o imenih in barvah se prepirate. Kakor, da ste iz različnih vrst stvarstva, ne pa ko ljudje, se med seboj ne poznate in ne priznate. Toda v dnu vaših duš živi isti klic, da hočete tudi vi biti človek, da hočete imeti ono človeško dostojanstvo, ki ga je tudi vam določil Stvarnik. Odprite svoje duše na strežaj, naj se čuje ta klic, mi ga hočemo ponesti širom naše domovine. Vaš in samo vaš klicar bomo, kdor misli pošteno, naj gre z nami!

predsednik Valadares svoj kabinet z ministri, ki so izven strank ter po večini sami uradniki. Vlada je prehodnega značaja ter bo izvedla volitve.

Amerika se pripravlja na volitve. Letos bodo v Združenih državah volitve predsednika. Priprave za te volitve so se že

pričele ter jih je otvoril predsednik Roosevelt s svojim novoletnim nagovorom, ki ga je imel v parlamentu.

Vojaško pogodbo sta sklenili Japonska in Nemčija z namenom, da onemogočita ruskemu boljševizmu oborožen pohod v Evropi ali v Aziji.

Vse za delavčevega otroka!

(Socialna akcija Delavske fronte.)

Poznate delavčeve stanovanje? Poznate vse kleti in podstrešne sobe, poznate malo sobico in kuhinjo, kjer se jih tlači toliko, da zvečer ne vedo, kam bi kdo glavo položil, da ne bi drug čez drugega ležali? Poznate zimski mraz v teh stanovanjih? Poznate delavčeve žene, mater številnih otrok, ki skopari za moža in za sebe, da more dati otrokom skorjico kruha? Ali ste pogledali kdaj v omaro, eno edino omaro v delavčevem stanovanju, kjer ima vsa številna družina tako bore malo obleke? Če tega niste nikdar videli, potem ne veste, kako skromno, kako siromaško živijo ljudje, katerim se morda niti pri delu, niti na cesti ne pozna, da tako siromaško doma živijo.

In v teh prostorih dorašča naš mladi narod. Raste kakor občutljivo bilje, ki pa se ne more razviti, ker ni ne kruha, ne solnce, ne zraka, ne obleke. Ta doraščajoči narod v mestih in trgih in industrijskih krajih ima samo uboge, če tudi še tako dobre starše, ki pa nikakor niso v možnosti, da bi otroku vsega preskrbeli, kar potrebuje. Zalostni gledajo njihovo bledo obličje, cvet brez barve, trepečejo, kdaj bo v mlado telo zasadila svoje kremplje bolezen, kdaj se bo pojavila morilka: jetika.

Za zdravljenje na jetiki bolnih imamo sanatorije, imamo protituberkulozne lige, imamo druge organizacije, ki naj skrbijo za bolnike. Prav je tako. Toda predvsem pa je treba, da ohranimo mladino zdravo, da jo v nežni dobi zavarujemo pred boleznijo! Če tega ne bomo storili, bomo

kar naprej zidali sanatorije, a nikdar jih ne bo zadosti! Začnimo takoj drugače!

Malo je takih staršev, ki bi se sami ne brigali za svojega otroka. Veliko pa jih je, ki ne morejo, da bi se zadostno brigali. Posebno se to pozna po zimi, ko potrebujejo otroci tople obleke in o počitnicah, ko ne morejo nikamor na sveži zrak, ko morajo ali čepeti doma v sobi ali pa se poditi po prašnih mestnih cestah pa malem dvorišču.

»Delavska fronta« hoče, da iz te delavčeve mladine zraste zdrav narod. Zato javno prosi in poziva vse, da obrnejo svojo skrb na delavčeve mladine. Vemo, da je za načrtno delo treba priprav. Tudi mi ne bomo mogli takoj za zimo vsega, kar želimo, doseči. Smatramo pa, da so podpore potrebni posebno oni, ki svojih otrok ne morejo zaradi bede v zdravju ohraniti. Pozivamo zato privatnike in urade ter zastopstva, da se vedno in povsod ozirajo na družine z otroci.

Za poletje, ko bodo nastopile počitnice, pa imamo sledeči načrt: Takoj bomo začeli zbirati podatke, katere kmetijske družine bi sprejele delavčeve otroke čez počitnice, kateri starši brez otrok bi o počitnicah oskrbeli kakega potrebnega delavčevega otroka, da bi v prosti naravi se navzli zraka in solnce.

Vsi smo dolžni, da takoj poprimemo za to delo! Vsi, ki bi mogli pri tej naši akciji sodelovati, sporočite nam svoje naslove!

Vse za delavčevega otroka!

Politične vesti.

Za pol milijarde državnih bonov. Na seji ministrskega sveta 2. januarja je bila sprejeta uredba o izdajanju 3 do 12-mesečnih blagajniških bonov (zapisov) v skupnem znesku 500 milijonov dinarjev. Zneski, dobljeni od vnovčenja teh bonov, se bodo uporabili za izplačilo letnih dolgov državne blagajne ter se bo tako poživilo gospodarsko življenje. Pred vsem bode z izdajanjem bonov pomagano kronični bolezni naših financ: pomanjkanju obratnega kapitala glavne državne blagajne. Naši državni proračuni so bili, kakor je izjavil g. finančni minister dr. Letica, zadnja leta vsled krize redno deficitni. Država ni mogla pravočasno izplačevati svojih upnikov, liferantov in podjetnikov. Zastoj je znatno zavrl vse naše gospodarsko življenje, ki bo sedaj dobilo nov razmah.

Važna izjava ministra Behmena. Ker se zadnje čase širijo govorice o nekem nesporazumu med radikali v glavnem odboru, je važna tozadevna izjava, ki jo je podal minister Behmen na političnem sestanku v Kaknju. Povdaril je, da je treba razlikovati stranko in vlado. Naravno je, da bodo v velikih strankah vedno spori, ki izvirajo iz osebnega častihleplja. Taki spori pa se vedno sami likvidirajo. Vsa ta vprašanja bo likvidiral stranka JRZ. Vlado pa je treba soditi po njenih delih s stališča splošne državne politike in tu je treba povdariti, da uživa sedanja vlada ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča splošno zaupanje vseh ljudskih plasti. V nadaljnjem svojem govoru je navajal minister, da so se začela izvajati že velika državna javna dela.

Prijateljstvo med Avstrijo in Italijo se ohlaja. Angleški listi poročajo, da se je prijateljstvo med Italijo in Avstrijo znatno ohladilo. Avstriji sicer lahko nemo-

teno izvažajo les in živino v Italijo, Italija pa ne more več blaga plačevati, ker ji manjka denarja. Italijani dolgujejo avstrijski tverdkam že ogromne vsote. Poleg tega pa so začele izvajati države, ki so se priključile sankcijam, nekaj tih bojkot avstrijskega blaga.

Belgija posreduje. Belgija je zopet prevzela vlogo posredovalca med Italijo in Anglijo. Posredovanje vodi kralj Leopold, ki je v sorodstvu z italijansko kraljevo hišo.

Težkoče predsednika Laval. Francoškega ministrskega predsednika je spravila afriška vojna v silno neprijeten položaj. Še pred izbruhom vojne se je pogodil z Italijo, da ji prepušča Francija v Abesiniji popolnoma proste roke. Kasneje pa je pod pritiskom Anglije moral spremeniti svojo politiko, zlasti ker se je tudi francosko javno mnenje postavilo proti Italiji. Laval bi bila popustljivost napram Italiji skoraj stalo glavo. Z največjim naporom si je zagotovil v parlamentu pičlo večino, vendar si položaja še ni povsem utrdil.

Zakaj se ne moreta sporazumeti Nemčija in Francija? V Berlinu so to jasno povedali: Ker je Francija sklenila vojaško pogodbo z boljševiki. In dokler ne bo sporazuma med Nemci in Francozi, bo mir v Evropi v nevarnosti.

Jugoslavija, Turčija in Grčija bodo pomagale Angliji v slučaju, da bi izbruhnil oborožen konflikt med njo in Italijo. Vse tri države so odgovorile, da bodo dale angleškemu brodogradu svoja pristanišča na razpolago, Grčija in Turčija pa tudi svojo mornarico. Poljska pa je obljubila Angležem na pomoč vso svojo letalsko silo.

Španija ima novo vlado. Vladna kriza v Španiji se je končala tako, da je sestavil

kanonik Franc Časl. V Leonišču v Ljubljani je umrl na starega leta dan mariborski stolni kanonik Franc Časl. Rajni gospod kanonik se je rodil 4. marca 1865 pri Sv. Frančišku v Sav. dolini. Bil je župnik pri Sv. Lenartu nad Laškim, od koder je prišel za župnika leta 1913 v rudarske revirje v Trbovlje. V rudarskih revirjih ga je vse spoštovalo in ljubilo kot vzornega duhovnika ter požrtvovalnega jav. delavca, ki je stal rudarjem v največjih medvojniških časih zvesto ob strani. Leta 1924. je bil imenovan za stolnega kanonika v Mariboru. Naj počiva v miru.

Uslovi nove župnije v Studencih se pripravljajo. Samostojno župnijo si želi tudi se tamonjske prebivalstvo. Značilno pa je, da so zagnali mariborski socialisti proti temu vik in krik. V Studence župnije na noben način ne marajo. Bog si ga vedi zakaj?

Najemnine je znižala mariborska mestna občina najprej v zasilnostanovanjskih hišah v magdalenskem predmestju, sedaj pa še na svoji zadnji seji stanovalcem žalostnih Dajnkovih barak in vagonov. Tem so znižali najemnine za 50%.

Maribor — sedež nove gasilske župe. Ze dalje časa so si prizadevali mariborski gasilci, da bi se osnovala v Mariboru posebna gasilska župa za mesto in ožjo okolico, ker je to nujno potrebno za dvig gasilstva. Iz političnih razlogov so bila vsa ta prizadevanja pod prejšnjim režimom zastoj, ker so hoteli gotovi ljudje celo iz gasilske čete napraviti svoje politično orodje. Sedaj je prizadevanje mariborskih gasilcev rodilo uspeh. Na novega leta dan je prispelo obvestilo, da je ministrstvo za telesno vzgojo odobrilo ustanovitev nove gasilske župe za mesto Maribor in okolico. Novo župo bosta tvorili najprej mestna gasilska četa in gasilci iz železniške delavnice, pozneje se ji bodo

pa še priključile čete iz Pobrežja, Studencev in Radvanja.

Odlikovanja zaslužnih mariborskih gasilcev. Na novega leta dan so bili odlikovani s priznanimi diplomami zaslužni mariborski gasilci: Josip Černy za 25letno in Ivan Čerče za 10letno delovanje, ter Janžek, Krivanek in Giber vsak za 1000. vožnjo z reševalnim avtomobilom.

Voditelji Kmetijske eksportne zadruge pridejo pred sodnike v Mariboru. Polom Kmetijske eksportne zadruge je leta 1932 posebno globoko odmeval med nižjimi sloji, ki so se dali zapeljati namazanem jeziku agentov ter so trumoma pristopali k tej sleparski ustanovi. Veliko milijonov iz delavskih in kmečkih žepov je bilo izgubljenih. Voditelji Kmetijske eksportne zadruge Kenda, Kristofič in Zunkovič so se po polomu v Mariboru preselili v Zagreb, kjer so osnovali takoj novo slično družbo »Edinost«, s katero so oslepali na tisoče ljudi na Hrvaškem. Sodišče jih je zgrabilo ter so bili v Zagrebu obsojeni. Zunkovič je umrl v zaporu, Kenda in Kristofič pa sta se preselila v ječe lepoglavške jetnišnice. Kristofič je bil sedaj deležen amnestije in bi bil prišel na svobodo, če ga še ne bi zahtevalo mariborsko sodišče. Proti njemu in proti Kendi je razpisana za 13. januarja razprava, na kateri se bode ta zagovarjala zaradi sleparskega poslovanja pri Kmetijski eksportni zadrugi. Za ta proces vlada v mestu in okolici ogromno zanimanje.

Silka gospodarskih razmer. Lani je bilo predlaganih pri mariborskem sodišču 14 poravnjav izven konkurza, konkurznih predlogov pa je bilo 10.

Koliko stane kajenje? Cigarete so nam postale vsakdanja potreba. Kadilec misli, da niti ne čuti tistih dinarjev, ki jih izda za tobak. Ogromne pa so v resnici svote, ki se zakadijo. Tako so samo Ma-

Domače vesti.

Mariborčani izdali v lanskem letu 23.141,815 Din za tobačne izdelke, predvsem seveda za cigarete. Na glavo vsakega meščana, velikega ali malega, pride potemtakem 88 Din. Toliko, kot je šlo v enem letu za cigarete, znaša ravno celoten mariborski občinski proračun za novo leto 1936-37.

Avstriji izganjajo naše ljudi. Skoraj vsak dan prihajajo preko meje pri Mariboru naši ljudje, ki jih Avstriji izganjajo. Samo v mesecu novembru so izgnali 160 naših državljanov, po veliki večini Slovencev. Vsi izgnanci so delavci, ki so bili v Avstriji že desetletja zaposleni, pa jih sedaj siloma odtrgajo od dela in izženejo iz krajev, ki so jim postali že druga domovina. Avstriji pravijo, da morajo dobiti prostora za svoje ljudi, ki so brezposelni.

Proračun okrajnega cestnega odbora v Mariboru predvideva 5.499,318 Din izdatkov in 3.430,474 Din dohodkov. Razlika se bo krila s cestno doklado na državne davke. Razveseljivo je, da je v novem proračunu predvidenih 1.555.000 Din za zgradbo novih cest, pri katerih se bo zaposlilo lahko večje število pridnega delavstva.

Preureditve občin po željah prebivalstva. Komasacija občin, ki jo je izvršil po prejšnji režim, se je slabo obnesla. Povsod si skoro ljudje želijo drugačne razmejitve. Gospod notranji minister je želje prebivalstva povsod upošteval. Do sedaj se je na novo izpremenilo že precej občinskih mej. Zadnje izpremembe so se izvršile v ožji mariborski okolici. Občina Radvanje se je ocepila od Studencev. V kratkem se bodo vršile v Radvanju občinske volitve. Dne 19. januarja bodo občinske volitve v št. Ilju v Slov. goricah, kateremu se je priključila občina Kaniža.

Dva slovenska generala. Za sanitetna generala sta bila imenovana Slovenca dr. Hočevan in dr. Kobal.

70.000 dinarjev ukradel svojemu stricu. Pri Sv. Petru pod sv. Gorami je odnesel svojemu stricu gostilničarju Gabronu njegov nečak Leskošek 70.000 Din. Z denarjem se je v avtomobilu odpeljal v Celje, kjer je hotel silvestrovati ter je plačal neki družbi 17 steklenic šampanjca. Za nečakom pa se je pripeljal njegov stric, vendar mu je še pravočasno zopet s taksijem ušel v Kranj, kjer je nadaljeval popivanje. Tam so ga na Novega leta v jutro aretirali. V eni sami noči je zapravil 9 jurjev.

Ljudsko gibanje v naših največjih mestih. V Ljubljani je bilo v letu 1935 po-

ročenih 709 parov, narodilo se je 2504 otrok, od tega 2030 v porodnišnici, umrlo pa je 1307 ljudi (799 v bolnišnici). V Mariboru je bilo vseh rojstev 1153, vseh smrtnih slučajev 847, porok pa 464. V Celju so imeli 580 rojstev, 460 smrti in 145 porok.

Ljubljana — 85.000 prebivalcev. S priključitvijo okolice je porastlo število prebivalstva v Ljubljani za 22.619 duš, tako da šteje sedaj Velika Ljubljana 85.008 prebivalcev. S tem je postala četrto največje mesto v državi ter je spodrinila Sarajevo. Na prvem mestu je Beograd s 241.542, drugi Zagreb 185.581, tretja Subotica s 100.58 in četrta sedaj Ljubljana.

Slovenski radio v upravi Prosvetne zveze. Poštno ministrstvo je zopet izročilo eksploatacijo ljubljanske radiopostaje Prosvetni zvezi, ki jo je upravljala od ustanovitve do leta 1932, ko ji jo je odvzel prejšnji režim.

Milijoni so šli — in ne prinašajo koristi. Mnogo se je pisalo o koristih, ki jih bo prinesla zgradba mosta preko Donave med Beogradom in Pančevom. Most je eden največjih v celi Evropi ter je bil zgrajen pod prejšnjim režimom. Stal je 377 milijonov dinarjev brez blaga, ki so ga Nemci dobavili na račun reparacij. Sedaj se je pa izkazalo, da je most čisto lokalnega pomena in se ni preko razvijal ne izvoz in ne uvoz ter niti ne notranjega gospodarskega prometa. Le za maloštevilne prebivalce mesteca Pančeva, za katere je poprejšnji zadostoval vsak dan en parnik, se je gradil most za denar, ki bi se bil kje drugje lahko plodonosneje naložil.

Število zavarovanih delavcev je znašalo po statistiki SUZOR-a v mesecu septembru 1935 v naši državi 594.340. Od avgusta do septembra se je zaposlenost povečala za 7652 oseb.

Socijalno zavarovanje zasebnih nameščencev je bilo nedavno predmet posebne ankete v Beogradu. Sodelovali so pri anketi nameščenci vseh strok iz področja cele države. Sklenilo se je, da se pokojninsko zavarovanje za zasebne uradnike razširi na celo državo. To zavarovanje je bilo doslej izpeljano le v Sloveniji in Dalmaciji potom Pokojninskega zavoda v Ljubljani. Hvalevredno je, da se namerava socijalno zavarovanje nameščencev razširiti tudi na ostale pokrajine države, vendar pa ne na tak način, kakor se je to sklenilo na omenjeni anketi. Sklep je bil namreč, da naj ne izvede socijalno zavarovanje za vso državo strogo centralistično in popolnoma enotno, to se pravi, da bi se vse skupaj centraliziralo v Beogradu. Kaj bi potem ostale pokrajine od take centralizacije imele, si lahko mislimo. Vagled za vse škodljive pojave centralizacije nam daje SUZOR, proti kateremu se bori vse naše delavske organizacije.

di kulturne pravice. Opozarjamo samo, kako nemoralno se postopa v naših tovarnah z ženskami, v kakšni nevarnosti so pred vsiljivostjo mojstrov in drugih nadrejenih ljudi. Tudi vprašanje praznikov je zlasti za tekstilno industrijo zelo pereče. Delavstvo naj tedaj premisli, koga bo volilo. Ali samo one kričaje, ki mu jih postavi politična skupina kot voditelje samo zaradi tega, da pritegnejo celo tovarno v socijalistični tabor, ali pa



Naj udari kladivo! Ne bo udarilo zato, da bi drobilo in uničevalo, udarilo bo zato, da bo kovalo! Delavska kritika — to je naše kladivo! Nihče se naj ga ne boji, kdor dela pošteno, kdor pa misli, da so delavci še dandanes uboga abesinska raja, se pa moti. Tudi mi ne bomo dali miru nikomur, ki bo delal krivico delavstvu! Dali ga bomo pod kladivo, da ga okujemo za dolgo jeklo, če je pa steklo, pa naj se zdrobi!

Papež proti fašizmu. ki skrni nedeljo. Letošnji fašistični praznik, ki je padel na ponedeljek, je zapovedal Mussolini praznovati s popolnim potekom obratovanja, doim pa je ukazal obratovanje za nedeljo. Papež je to početje ostro napadel s temi besedami: »Sv. Pismo smatra nepraznovanje Gospodovega dne za velik greh. V prejšnjih časih se je vršilo obratovanje nedelje tajno. Kdor ni praznoval nedelje, smo ga smatrali za ateista in človeka, ki tajni Bogu. V naši dobi se vrši profaniranje nedelje javno. Propagira se javni ateizem, ko se tajni Bog in se poizkuša ukiniti nedeljo, ki je njemu posvečena. To je greh, ki mora imeti za posledico: kaznen božji.« Sv. Oče je bil mnenja, naj se propagira praznovanje nedelje posebno med krščanskim delavstvom. Javno skrunjenje nedelje seveda ni omejeno samo na Italijo. Saj se praznujejo različni narodni in proletarski prazniki na škodo krščanske nedelje po vseh državah, kjer vlada boljševiški, fašistični in sovetski nacionalni režim. V duši kristjana naj popolnoma otopi čut za Boga in njegovo zapoved: »Spoštuj praznik!« Klasičen primer za to je boljševiška Rusija, ki je uvedla petdnevni teden in tako popolnoma zbrisala nedeljo. Pri nas so socijalisti v posameznih kolektivnih pogodbah odpravili praznovanje katoliških praznikov, uvedli pa praznovanje rdečega 1. maja. Naši marksisti, ki toliko kričijo in pišejo v svojih listih o raznih »bojevitihi« in »fašističnih« izjavah italijanskih škofov, niso smatrali za potrebno, da bi prišli gornjo papežovo izjavo, ker jim pač ne gre v račun.

Spoštujmo prepričanje! »Delavska fronta«, pozdravljena! Naša boš med nami ugodna tla. Seveda, naša tla boš marsikje tudi na odpor, kajti pravica je se vedno in povsod imela sovražnika, kar pa naj te ne moti, ker vsi, ki ljubimo in zahtevamo pravico, smo s teboj. Naša že od Valvazorja opevana dolina je vedno imela kmečka. Vendar pa postaja vedno bolj delavska in po vseh znakih sodeč, bo delavstva vedno več. Imamo tudi par tovarov — nimamo pa organizacije, ki bi skrbela za delavske interese. Kako nam je taka enotna in močna organizacija potrebna, naj navedem samo en primer: Ni še dolgo tega — recimo, da je bilo pred dvema letoma, ko smo bili priča, da je moralo delavstvo na zahtevo tovarnarja ob določeni uri v tovarno in strumno kot en mož v spremstvu tovarniškega uradnika korakati na voliče in oddati glas za župana, ki ga je ukazala tovarna. Ali ni to udarec v obraz človeški svobodi in njegovemu dostojanstvu? Tem in še drugim krivicam hočemo napraviti konec, zato nam pomagaj »Delavska fronta«, ki imaš geslo: Bog — pravica. — G. i. c.

Komunizem naj pronica celo v Sokola? »Komunistični internacionalci«, uradno glasilo Kominterne, šteje 16—17 od dne 10. VII. 1935, piše na strani 73—75 v ruskem izdanju, da se posebno v Jugoslovanskem Sokolu predvideva komunistična akcija. Kaj je ukrenila sokolska organizacija, nam ni znano.

Marksistična pobožnost, avantgardisti kapitala. Zagrebške marksistične Radniške novine v številki 44. ginitivo pišejo, kako se španci spet vnamajo za marksistične voditelje in njihovega generala Azano. Španski delavci so po pisanju tega lista naravnost »pobožno« poslušali ognjenite besede g. Azane. Človek se nehoti spomni pri takem pisanju na Ljeningov božanski kult v Rusiji. Torej tako: Desetletja se že bori marksizem proti veri in pravemu Bogu ter objublja trepetno ljudstvu raj na zemlji, da more končno postaviti na oltarje svoje pozemske malike, ki jih prav dobro poznamo v vseh njihovih napakah in slabostih. Zaradi tega vzroka isti list tudi imenuje katoliške misijonarje »predstraže kapitalizma in kolonialne politike imperijalističnih veselij«. Čudno, da ne povedo marksisti še, kakšno plačilo prejema Cerkev od evropskih francosanskih vlad za svojo službo. Krščanski delavci in nameščenci moramo vedeti eno: Ko bi tudi bil marksistični ideal ureditve gospodarstva neskončno popoln, se vendar moramo boriti proti marksizmu in ga odklanjati že samo radi njegove strupene in zlobočne protikrščanske osti in usmerjenosti.

Antimarksistični institut v Beogradu. Slišimo, da nameravajo gotovi krogi ustanoviti antimarksistični institut v Beogradu. Povsem pravilno. Treba pa je popreje ustanoviti še institut, ki bo sprejemil delavčeve razmere v srbskih krajih, ki so res škandalozne. Ali niso take razmere najboljše orožje komunizma?

V Silvestrovi noči smo mislili, da — ni krize na svetu. Časopisje piše, da je bilo letošnje Silvestrovanje v vseh mestih iz-

one, ki se trudijo, da bi iz naših delavcev vzgojili neke fašistične pretepače, ki bi nosili svojo kožo na trg za nekaj takozvanih nacionalističnih generacij? Naše delavstvo bo volilo ljudi, ki jim tudi vest narekuje, da branijo svojega bližnjega, da ga ščitijo pred izrabljanjem. Taki pa so le možje krščanskega prepričanja, ki jim je vera globoko vsajena v srcu. Takih ljudi pa v marksističnem ali nacionalističnem taboru ni!

redno veselo in šumno. Ljudje so napolnili vse lokale, vino je teklo od miz in prehod v novo leto se je izvršil v največjem razpoloženju. Kakor da ne poznamo krize, da nimamo na tisoče brezposelnih, da imajo vsi ljudje streho nad glavo in kruha dovolj. Tako veselo so silvestrovali predvsem oni sloji, ki zadnje čase najbolj tožijo in vpijejo. Mimo delovnega ljudstva je tudi zadnji dan v letu prešel, kot vsak drugi: v strahu in skrbi za bodočnost.

Nič več Božiča. Letos je v Rusiji bilo prepovedano praznovati Božič. Vsi delavci so morali delati na dan 25. in 26. dec. Kdor se ni hotel podati na delo, je bil strogo kaznovan. S tem je delavsko vprašanje gotovo »rešeno«.

Komunistično poslanstvo — komunistična agitacijski pisarna. V Montevideo, v državi Urugvaj v Južni Ameriki so te dni odkrili komunistično centralno pisarno v — komunističnem poslanstvu. Poslanstva uživajo po mednarodnem pravu popolno svobodo in so na svoji zemlji povsem nemoteni gospodarji. To so komunistični gospodje izrabili in napravili na tem svobodnem ozemlju nemoteno agitacijsko pisarno za vso Južno Ameriko. Državne oblasti dolgo niso mogle verjeti, da je temu res tako. Sedaj pa, ko so dobile v roke dokaze, so se seveda lepo zahvalile za take goste in so jim sporočile, da naj gredo kar lepo domov v Rusijo. Država Urugvaj je s tem prekinila vse mednarodne zveze z Rusijo. — Sedaj bodo tudi mnogi razumeli, zakaj se naša država brani sprejeti pogodbe z Rusijo, ki bi omogočile, da bi se tudi pri nas pravile take pisarne. Mi vemo, da se sedaj tudi tako vrši njihovo delo, da imajo za našo državo svojo centralo na Dunaju in svoje agente po vsej državi, vemo, da prihaja v državo denar, s katerim se kupujejo ljudje, da delajo za njihove revolucionarne cilje, vemo, da imajo posamezne tovarne v Rusiji posebno nalogo, da podpirajo komunizem v naši državi. Toda čemu bi morali prej ali slej slediti zgledu Urugvaja? Bolje je že v naprej se zavarovati pred temi — diplomatskimi komunističnimi pisarnami.



Minister Spaho železničarjem. Minister za promet je izdal za Novo leto svojemu osebju sledečo poslanico: Castitam novo leto 1936. vsemu osebju državnih prometnih ustanov ter osebju zasebnih prometnih ustanov, ki so pod nadzorstvom prometnega ministrstva. Pozdravljam ga in želim, da tudi v bodoče vrši svojo naporno in odgovorno službo za državo in narod zvesto, vestno in požrtvovalno v slavo našega zvišenega kralja in naše dobre mile domovine Jugoslavije.

Ivan Deržić prestavljen. Kakor čitamo v dnevnih listih, je Ivan Deržić prestavljen iz Ljubljane v Subotico. Ivan Deržić je znan v železničarskih krogih.

Zakaj ne nastavlja domačinov? V mariborski žel. delavnici nočejo nič slišati, da bi nastavljali domačine. Dobili smo zadnji čas vse močnejši ljudi iz raznih južnih krajev. Privoščimo jim kruha, ker so ga tudi potrebni. Toda ti ljudje se tukaj ne počutijo dobro, ločeni so od domačin. Domači pa ne dobijo dela. Mi bomo to postopanje stalno zasledovali.

Železničarski glas. Mi železničarji smo vsa zadnja leta, ko so nam vládali v Jugoslaviji razni velikaši JNS režima, najbolj bridko čutili korobač sile in pa črtanje naših dohodkov. Za vsako malenkostno reč nas kaznujejo in odtegujejo itak borne dohodke. Pravilniki so tako skovani, da te lahko na vsak način in ob vsaki priliki kaznujejo, četudi vršiš službo še tako pravilno in tako pošteno. Vsi se še dobro spominjamo, ko je bil železniški minister dr. Korošec, kako je tedaj bilo povsem drugače. Res je, da smo morali službo vršiti zelo strogo in da je nastopil dr. Korošec zelo energično proti takim, ki so hoteli s štrajkom in pasivno resistenco škodovati prometu, vendar nam je dr. Korošec bil pravičen oče. Za pridno in pošteno delo smo dobili tedaj pošteno pla-

Zgodba o devetih železničarjih.

Bilo je tik pred volitvami v narodno skupščino leta 1935. V delavnici državnih železnic je cirkulirala ostra nota, da morajo vsi, ki hočejo biti »državotvorniki«, glasovati za dr. Jančiča. Mi delavci, ki smo najhujše čutili nesrečni in krivični bič JNS režima, smo po svoje komentirali to noto. Preprosti delavec vsako leto stvar vzame bolj odkrito in bolj svobodno, kakor pa marsikateri inteligent. Ker je g. Jeftić skupno z Marušičem razglasil, da bodo volitve popolnoma svobodne in da se osobito nobenega državnega uslužbenca ne bo smelo preganjati ali šikanirati, ako bo volil po svoji vesti, smo imeli preprosti delavci v delavnici prepričanje, da pač lahko svobodno izražamo svoje mnenje o volitvah. A kaj se nam je zgodilo? V delavnici imamo žalibog še precejšnje število elementov, ki v sedanjih dobi strašnega pomanjkanja in bede nimajo bolj nujnega posla, nego da dan na dan denuncirajo najbolj poštene delavce in uslužbence, samo da zadostijo svoji umazani strankarski strasti. To je tista strašna kuga, ki razsaja v delavnici in ki se je zanesla bogve odkod v naše kraje. (Opomba uredništva: Nam je znano, katere sorte ljudje so zanesli kugo denuncijantstva k nam, pa žal ne smemo povedati. Bralci pa itak to veste, kateri so ti ljudje.) Nekega lepega dne v aprilu je dobila cela vrsta delavcev

in sicer tovariši Veber, Brenčič, Plevančič, itd. službeni poziv, da morajo zapustiti Maribor in se preseliti v južne kraje. Mi silite si to nesrečo! Brez pravega vzroka se je te uboge ljudi tiralo proč od žene in dece v neznane kraje samo radi tega, ker so morda v privatni družbi izrazili svoje prosto mišljenje o volitvah. Radi lepšemu so gospodje Marušič, Jančič in menda celo Jeftić obljubili, da jih bodo spravili nazaj, a ostalo je samo pri obljubah. Ker so bili ti delavci večinoma prej organizirani pri socijalistih, so se obrnili na bivšega poslanca Petejana, Eržena itd. Žalibog je ta intervencija ostala brezuspešna. Ko vse ni nič pomagalo, so prosili bivšega poslanca Žebota, sedanjega mariborskega podžupana in organizacijo JRZ za mesto Maribor, naj jim pomagajo. Podžupan Žebot se je peljal v Beograd in je osebno pri g. ministru dr. Spahu interveniral in ni prej odnehal dokler ni g. minister pred njim odredil vrnitev ubogih delavcev iz jug a v Maribor. V tem se vidi razlika med pristaši prejšnjega režima in pa med nami stariimi prijatelji, ki se zbirajo po vodstvom dr. Korošca. Za nas delavce v delavnicah državnih železnic je to res en migljaj, na koga se naj naslonimo, ako nas tarejo težave in nepotrebne bridkosti.

Volitev delavskih zaupnikov.

V tekočem mesecu januarju bodo volitve obratnih zaupnikov. Te volitve so zelo važne, ker imajo obratni zaupniki po zakonu o zaščiti delavcev velike pravice in dolžnosti. Zaupniki morajo vplivati na vzdrževanje dobrih odnosov med delodajalcem in delavstvom, morajo posredovati v sporih, ki izvirajo iz službenega razmerja ter tako praktično napraviti soglasje med obema taboroma. Ustanova obratnih zaupnikov je tedaj bistveno krščanska in strogo protimarksistična, saj imajo izrazito protirazredno-bojno nalogo. Zakon o volitvah obratnih zaupnikov imamo pri nas že od leta 1922, izvajati se je pa začel šele leta 1927, ko

je prevzel ministrstvo socijalne politike g. dr. Gosar, znani naš krščanski strokovni delavec, ki je izdal navodila in poslovník za te volitve. — Za delavstvo so volitve obratnih zaupnikov obeneb težka preizkušnja. Vse strokovne organizacije se na nje pripravljajo, ker se po rezultatih volitev presoja potem tudi pripadnost delavstva k tej ali oni skupini. Naše delavstvo stoji tedaj te dni pred težko in odgovorno nalogo, komu bo oddalo svoje glasove. Dobro bo treba premisliti, da bodo izvoljeni res samo oni ljudje, ki to zupanje tudi zaslužijo. Zaupnik mora biti odločen mož, ki bo znal in mogel ščititi delavske koristi in bo znal obratovati tu-

čo. Sedaj pa nam trgajo na vseh koncih in krajih, tako da ne moremo ne živeti, ne umreti. Najhuje so menda prizadeti trgovci delavci. Tem so delavni čas tako skrajšali, da bodo njih familije sedaj na zimo silovito stradale. Za danes naj velja ta glas kot glas resnega opomina, da se naj z nami tako ne postopa. Mi vršimo svojo službo in svoje delo pošteno po predpisih, želimo pa, da nam železniška uprava daje vsaj toliko kruha, da bomo lahko živeli mi in naša deca.

Glas iz delavnice državnih železnic v Mariboru. V naši delavnici se godi marsikaj, kar ni pravilno. Gospod upravnik se vedno izgovarja, da ni prostih mest. Medtem pa je bilo od jeseni pa do sedaj nastavljenih cela vrsta ljudi, ki jih je priporočila zloglasna JNS po svojem mariborskem tajništvu in po raznih drugih režimovcih. Preiskati bi trebalo tudi zadevo, kako se je moglo celo v velikem Bečkereku razglasiti, da se rabi v mariborski delavnici večje število delavcev in se je pozneje res sprejelo celo vrsto ljudi profosionistov in neprofosionistov iz južnih krajev, dasiravno imamo tu doma na tisoče in tisoče brezposelnih. Ta zadeva se je že razpravljala na javnem shodu JRŽ v Studencih in mišljenja smo, da se bo moralo merodajne osebnosti pri upravi delavnice v Mariboru prav resno poklicati na odgovor, zakaj se naše tukajšnje domačine pri sprejemanju novih delavcev tako kruto zapostavlja.

Pogrebno društvo je prišlo v redno poslovanje. V Mariboru je svoj čas dobro delovalo Pogrebno društvo. Leta sem pa ni smelo delovati in je tako silno oslabilo njegovo delovanje. Novi člani niso smeli pristopiti. Sedanja vlada je dala železničarjem nazaj, kar je njihovega. Želimo društvu, naj bi s svojo dobrodelno akcijo kar najbolj uspešno nadaljevalo.

Brez strokovnih organizacij so železničarji, zato bo Delavska fronta stalno in vneto zastopala njihovo stališče. Poročajte nam, kaj in kdo in kje vam je napravil krivico, branili vas bomo!



Plače jeseniškega delavca. V 249. št. »Slovenca« z dne 29. okt. l. l. je neki članek na l. strani v rubriki »Jesenice«, pod naslovom »Na zaposlitvenem uradu« napisal med drugim tudi sledeče: »Zaposlitveni urad je posebno oblegan v dobi krize, ko prihajajo od blizu in daleč delavci, obrtniki in intelektualci, posebno še, ker so Jesenice poznane s svojimi najvišjimi mezdami v naši državi. Dobrim gospodarskim zvezam podjetja se je zahvaliti, da so tovarne zdržale krizo tudi tedaj, ko so zapirale obrate tudi najmočnejše železne tovarne Evrope.« — K temu se mi zdi potrebno pripomniti še tole: Plače, ki jih ima jeseniško delavstvo, si je priborilo po dolgotrajni borbi po svojih strokovnih organizacijah. Da so pa to najvišje plače v državi, močno dvomim. Članek naj samo primerja cene živil z Jesenicami in drugimi mesti. Delavce mora kupiti vse — tudi vodo. Pisec naj se enkrat potrdi stopiti v notranjost obratov na Jesenicah ali na Javorniku. Naj pogleda, ne, tudi poskusi naj samo en dan, kako se dela v martinarni pri tekočem železu, kjer se enemu užge obleka, da za opeklinami naslednji dan umre, ali v valjarni med švigajočimi žarečimi žicami, kjer žareča žica drugemu ožge noge do kosti, pa naj pove, za kakšno plačo bi on vršil to delo! — »Dobrim gospodarskim zvezam pod-

jetja se je zahvaliti l. t. d. Je že res, a vendar, članek gotovo ne ve ali pa je pozabil, kaj je bilo 15. marca 1932. Izprijte vsega delavstva. Nekateri so bili poklicani kmalu zopet na delo, a zadnji šele v avgustu in septembru. Pa še pred izprijem: skrajšanje delovnega časa na štiri in na šest ur, redukcije, znižanje plač, odzajem kurjave po znižani ceni, okrajšanje družinskih doklad. Res, vzdržali smo, a bile so potrebne milijonske žrtve, ki jih je moralo delavstvo doprinesti na oltar gospodarske krize. Tudi v bodoče ne vemo, kaj še pride, zato stoji in mora stati delavstvo vedno na straži. Kar se pa tiče zaposlitvenega urada pri K. T. D., bi bilo pa tudi lahko marsikaj drugega in za naš kraj boljše. — Jeseniški kovinar.

OUZD naj te napravi! Kropa. Smo v kraju, ki je precej odrezan od sveta, popolnoma sami zase, od železniške postaje Otoče oddaljeni trideset ur peš hoje in od postaje Podnart-Kropa ena in pol ure. Kdor pride prvokrat v naš kraj, si misli, kam neki ga more pripeljati pot, ko se ne vidi drugam, kot v zrak, in ko pa pride v kraj sam, dobi takoj drugačno sliko in se skoro vsak v našem kraju prav prijetno in dobro počuti. Posebno za izlete je naš kraj prav pripraven, ki se dajo zelo lepo kombinirati. Prav posebno pa je pripraven teren za ljubitelje zimskega športa — smučanja na planini »Vodice«, ki je oddaljena dobro uro od Kroke, a še lepše za to pa je »Mošenska planina«, oddaljena dve in pol ure od Kroke. Je naš kraj popolnoma industrijski, dobro znan po svojih izdelkih, posebno z izdelovanjem ročno kovanih žebeljev v čevlje. Večji del trga ročno kovanih žebeljev v naši državi zalaga naš kraj, veliko teh izdelkov pa se izvažajo tudi v druge države. Zelo zanimivo si je ogledati izdelovanje teh izdelkov. Imamo pa velike nepravilnosti za slučaj, da kateri delavec oboli, ki se mora, ako hoče vedeti, kako se ima ravnati z zdravljem, poslužiti neuradnega zdravnika. Bilo je dosedaj nemalo takih slučajev. Letos v mesecu avgustu si je neki tukajšnji delavec, član OUZD, pri padcu zlomil roko tako, da je bilo zdravljenje v bolnici nujno potrebno in se je bolnika moralo proti volji uradnega zdravnika prepeljati v bolnico. Da je bila zdravniška pomoč takoj nujno potrebna, naj bo v dokaz to, da če naveden slučaj ne bi bil tako opasen za bolnikovo zdravje, bi bolnika gotovo ne obdržali nad šest tednov v bolnici in to samo za zdravljenjem roke. Podobnih slučajev bi se moglo še več navesti. Čudno se mora zdeli človeku, ki sam redno plačuje prispevke za bolnišnično blagajno, ko pa potrebuje zdravniške pomoči, se pa v pogostih slučajih mora za zdravljenje poslužiti drugega zdravnika, ker uradov zdravnik v resnih slučajih za delavcevo zdravje pravi: »To ni nič«. Skrajni čas je v interesu delavstva namiga, da se taki in podobni slučaj ne ponavljajo več.

Zopet en obrat zaprt! Dobrava. Tovarna za elektrode, edina v naši državi, se koncem tega leta ali pa do 31. marca 1936 zapre; stroje bo KTD prodala menda tovarni elektrod v Rati-boru v Šlezijo. Človeku, ki pozna zgodovino te tovarne, ni mogoče verjeti. L. 1916 je država proti volji posestnikov zasegla najboljše njive in travnike dobriške in naročila KTD na Jesenicah, da zgradi to tovarno elektrod na Dobravi. Svet je bil plačan po 1 krono 10 vinarjev, gospodarstveniku odseku pa celo po 80 vinarjev za kvadratni meter, sicer se jim pa razlasi. Vsi protesti niso nič pomagali. Po devetnajstih letih se bo pa tovarna zaprla, dasi je čisto gotovo, da bi ena sama taka tovarna v Jugoslaviji lahko delala, četudi ne s tako ogromnim dobičkom, kot ga je kapitalizem vajen. Pa bo zopet okrog 100 delavcev brez posla. Več o tem prihodnjic.



Razmere v rudniku Stanovsko pri Poljčanah se kljub stavki niso prav nič izboljšale. Delavcem so lastniki rudnika še na dolgu za mezdo, prikrajšujejo jih pri

vsaki priložnosti itd. Potrebne bi bile intervencije oblasti, predvsem pa Delavske zbornice, ki pa kaže za svoje najvažnejše naloge vse premalo zanimanja, kar bi gotovo mnogo bolj pomagalo, kakor taka predavanja, ki jih prirejajo razni gospodje iz Maribora, ki imajo pri Delavski zbornici veliko vpliva, pa ga za delavske koristi ne izrabljajo.

Trbovlje. Na Štefanovo smo praznovali lep družbeni jubilej v našem društvenem domu. V dobrin časih so naši požrtvovalni somišljeniki in delavci zgradili ta lepi družbeni dom. Katoliška prosveta bo tudi v bodoče posebno gledala na stanovsko kulturo trboveljskega delavca. Mi pa se bomo borili za njegovo boljše bodočnost, da bo zopet vesele po Trbovljah kot je bilo svoj čas.

Zagorje ob Savi. Pri nas pojo zagorski zvonovi. Ne le oni v stolpu, imamo sedaj tudi list »Zagorski zvonovi«. Vsak mesec nam poroča o naših domačih zadevah. Vsem ga priporočamo. Zagorjani, ki so po svetu okrog, povsod najdes Zagorjane, naj mislijo na domači kraj, ki je sedaj v velikih skrbih za vsakdanje življenje.

Sitarjevo pri Litiji. Naš rudnik je že dolgo zaprt. Nešteto mož in fantov je našlo kruha v tem rudniku. Naš srez je eden najbolj revnih v vsej Sloveniji. Nikakih večjih del se ne vrši v tem kraju. Oni, ki imajo dolžnost, da gledajo na to, da ne bo take strašanske bede, kot je pri nas, naj se dajo poudčiti o naši bedi in naj nekaj ukrenejo!

Cesta za Savo? Milijarda za javna dela je določena. Za Slovenijo samo nekaj milijonov. Ne bodimo tihi, zahtevajmo cesto za Savo, zahtevajmo jo vsaki dan! Trbovlje, Hrastnik, Zagorje, Litija, vse se naj dvigne in stalno zahteva to cesto, da boste združeni s svetom!

Tragična smrt rudarja. Na novega leta dan se je v Hrastniku smrtno ponesrečil Viktor Smolič. Na Silvestrovo je šel na delo v 90 metrov globok rov, kjer je potiskal vozičke na dvigalo. Ob pol petih zjutraj je pozabil zapreti zaporo pri jašku. Ko je spet pripeljal poln voziček do dvigala, je voziček padel v odprt jašek in potegnil rudarja za seboj. Padel je 30 m globoko ter se na dnu čisto raztreščil. Tudi njegovega očeta je zadela žalostna smrt v rudniku. Ves kraj je vest o tragični nesreči globoko pretresla.

Generalni štrajk rudarjev grozi na Angliškem. Izbruhnil bi naj meseca februarja. Vlada se krčevito trudi, da bi štrajk preprečila.



Kaj pa je tebe treba bilo? Ko boste prejeli našo prvo številko, jo boste najprej vprašali, kaj pa je tebe treba bilo, nato pa jo boste prekritizirali. To vam že kar naprej povemo, da vam v prvi številki nismo mogli vsega prinesiti in ne povedati. Videli boste sami, da hočemo biti med vami kot vaš borec, kot vaše glasilo, kot

vaše orožje, biti vam hočemo kot tovariši med tovariši. Ta prostor je za vaše medsebojne proste razgovore.

Kaj sodimo o strokovnih organizacijah. To bodo vsi, ki delujejo v strokovnih organizacijah, iskali v našem listu takoj v prvi številki. Da ne bo treba kakega uganjanja in ker tudi mi nočemo v tem oziru, da se lovimo slepe miši, vam kar povemo: To je vaša zadeva, delavci. Nihče naj se ne vtika v to, kakor vi sami. Kdor je od stroke, pozna položaj, ta tudi ve, kako se je najbolje boriti za uspehe v dotični stroki. Vse, ki bodo na tak način hoteli delavcu pomagati do boljšega življenja, bodo v nas našli svojega prijatelja in podpornika. Smo za enotno delavsko organizacijo, ki naj se peča le s strokovnimi vprašanji delavstva. Če hočemo v mišljenju enotno fronto delavstva, jo moramo samoposebi zahtevati tudi v strokovnem oziru.

Bratstvo in iskrenost. Med tovariši mora vladati bratstvo in iskrenost. Da, včasih se tovariši med seboj celo bolje razumejo kot bratje, ker so si bolj iskreni. Tudi pod tem zaglavjem bomo povedali si iskreno. Prosimo vas, da tudi vse tako iskreno sprejmete.



Roke imamo, da bi lahko delali, voljo imamo, da hočemo delati, družino imamo, ki hoče kruha, življenje imamo, ki si ga ne smemo vzeti, samo dela nimamo, da bi svoje in sebe preživeli!

Borza dela. Ali bi ne mogli dati kako drugo besedo za nas? Na borzi se prodaja blago? Ali smo mi blago? Ali je naše delo blago? Ali se naj z nami in za naše delovne sile licitira kakor za živino? Zakaj borza dela ne objavlja dvojnih zaščitkarjev, zakaj vrši golo posredovalno delo kakor vsaka druga posredovalnica? Borza dela naj postane borba dela, borba za delo brezposelnih!

Povečanje podpor za brezposelne. Nova naredba o preskrbi nezaposlenih delavcev je izšla. Vsebuje splošne odredbe o preskrbi dela ter organizacijo borz za delo. Važna so določila, ki omenjajo podpore. Podpore se delijo na 4 vrste: redne, izredne, potne in trenutne podpore v gotovini in v naravi. Pravico do podpor ima vsak delavec, ki je bil zavarovan najmanj 200 dni (8 mesecev) ali v času dveh let od dne prijave nezaposlenosti imel 300 dni socialnega zavarovanja. Redna podpora se deli v osebno in družinsko podporo. Višina osebne podpore se ravna po zavarovanem mesečnem razredu, dodatke za družino pa od števila nepreskrbljenih otrok, največ pa za 3. Redne podpore so za I. mesečni razred 20, za drugega otroka 25, drugega 30, tretjega 35, II. in III. razred 30, 35, 40, 45; IV. — V. razred 40, 50, 50, 70; VI. — VII. razred 50, 70, 80, 90; VIII. — IX. razred 60 (80, 95, 110); X. — XI. razred 70 (100, 115, 130) in XII. razred 80 (110, 130, 150). Izredne podpore se dajejo samo iz razpoložljivih sredstev, t. j. 20% v proračunu določenih kreditov ter iz rezerve za izredne podpore. Izredno podporo lahko dobe delavci, ki so bili vsaj 5 mesecev prijavljeni kot nezaposleni. Za vsaka 2 meseca članstva v rednem delavskem zavarovanju se mora odobriti 1 teden izredne podpore.

Križ in sovjetska zvezda.

Drama v štirih dejanjih.

Po češkem izvirniku za oder priredil J. O.

OSEBE:

Poljski, ruski muzik (kmet)
Feodor, duhovnik, Sergjej, muzik, njegova sinova
Borovič, občinski starišina
Gurko, vladni komisar
Koroča, reven muzik
Kaja, potepuh
Jermak, Usa, Aleški, rdeči gardisti
Sodni sluga
1. kmet, 2. kmet, 3. kmet, 4. kmet
Delavec
Genius
Nekaj rdečih gardistov

POZORIŠCA:

Prvo dejanje: Kmetiška soba — Drugo in četrto dejanje: Gozd — Tretje dejanje: Sodna dvorana

PROLOG:

Za glavno zaveso je druga zavesa, zakrivajoča že pripravljeno prvo dejanje. Na njo se od znotraj s črtalnimi žeblički pritrdi navaden, kakih 70 cm dolg križ in pod njim velika peterokraka rdeča sovjetska zvezda; ako se potem vrže na križ in zvezdo z električnim reflektorjem luč iz primerne oddaljenosti, se pokažeta na zavesi senci obeh, ki se ju iz dvorane lepo vidi. Pred zaveso stopi genij, najprimernejše deklica, ki stoji ob strani na podnožniku. Občena je v dolgo, belo, prepasano obleko, lase valovčasto razpuščene, čelna preveza ali čelni pas ali trak čez čelo:

Čuj, viroh divjo, ki besni po zemlji sveti široširni!
Čuj obupni krik in jok in vik, ki odmeva iz ust stotisočev, milijonov!
Iz ruskih ječ, iz daljnih krajev večnega ledu,
iz Sibirije daljne doné turobni glasi,
iz ust trpinčenih ljudi, odtam kjer čeka neusmiljeno besni.
Odsvit nevidnih še doslej požarov se bliskovito širi

in ves vzhod planti v njih grozni zarji.
Tu križ! Tam zvezda sovjetska blešči se v dalji in groza, ki je doslej svet ni poznal enake, objema narod bedni; nad njegovo glavo pojo žvižgi krvavih bičev svojo strašno pesem. Le na križ s tem mračnim ljudstvom, velela glas satanovih slug-tiranov.
Premnogi tisoči so že mučeni od njih, ki ne uklonijo vratov pod tringov vlado.
In vendar zmaguje Kristus in z bliščem svojga križa

znova prešinja noč pod rdečo zvezdo vlado, ki kot pošast zagrinja krščansko velesilo.
O, Odršenik sveta, usliši naše vzdihle, jade, ah, ne daj, da tvoje ljudstvo tako bedno gine in pogine,
o, reši narod ruski, prosimo te vroče!
Za očetov grehe, za stoletne krivde, tepeš zdaj, o Bog, hčere in sine.
Odpusti že, o Bog! Rusijo sveto čuvaj!
Spasitelj mira, spasi Rusijo!

PRVO DEJANJE

Preprosta ruska izba, lešeno pohištvo: miza, okoli nje klopi ali stoli. Na desni vodi kratka lestevica na podstrešje — mišljeno je za kulislo — odtam visi nekoliko sena ali slame. — Na mizi stoje ročke s kavo in skodelice, tudi steklenica. Zraven kos kruha. Stene brez okrasa, tu in tam visi stara suknja ali telovnik, tudi snopek suhih zelišč ali venec čebule.

1. prizor:

Poljski.

Poljski, star muzik brez suknje, v srajci z zavhanimi rokavi in s čepico na glavi. Sedi pri mizi in popravlja iz šibja spleteni koš. Vstane, sname s stene suknjo in jo obleče. Posluša nekaj časa oddaljeno petje — znane in turobne pesmi o Volgi, potresa z bridkosti in obrazu z glavno in se zopet vsede k delu. Petje ne traja dolgo, ena ali dve kitici, zamrje v daljavi, in šele sedaj spregovori muzik resnobno, otežno.

POLSKI: Kako žalostna, kako bridko otožna je ta naša pesem, prav tako kot potrta duša tlačnega ljudstva ruskega. Uboga Rusija! Kako tarnata in ječiš v blatu! Kako so te zasušile pesti boljševikov! In kako rablji iz Moskve teptajo muzika in mu stopajo za vrat! Sam Bog ve, kako me ta pesem gane, turobna je kot naša duša. (Pogleda na podstrešje.) Ali Sergjej še spi? (Vstane in stopi k lestvici ter zakliče polglasno tako, da položi dlani k ustom.) Sergjej! Sergjej! Ubogi Sergjej trdno spi v svojem skrivališču. Neustrašeni fant! Kot protirevolucionar dela z drugimi vred za svobodo svoje domovine, pa se mora skrivati v hiši svojega očeta. (Slišati je hitre korake.) Korake slišim. — Kdo li pride? Moj Bog, kako vsak šum človeka takoj prestraši! (Pri oknu.) Rdeči gardist? (Boječe.) Kdo — kako — kaj hoče? Ah — hvala Bogu — Jermak je, prijatelj mojega sina Feodora. (Odpri vrata.)

2. prizor:

Poljski, Jermak.

Jermak, rdeči gardist, ima siv plašč, pas z orožjem, je kleno čelado z rdečo zvezdo; v njegovem vedenju in govorjenju se razodeva neka skrivnost in skrb. Poljskemu poda roko.

JERMAK: Tako! Vendar sem vas našel očka Poljski. POLSKI (vprašujoče): No kaj — kaj je, Jermak? Kaj tako skrivnostno? Zgodilo — se je kaj zgodilo?

JERMAK (položil čelado na mizo, si obriše pot s čela ter hodi nemirno sem in tja): Če se je kaj zgodilo? Seveda, hudič je v Rusiji še vedno izpuščen in hodi svobodno okrog.

POLSKI: Vsedi se, Jermak. Kaj hočeš s tem reči? Govori. (Oba sedeta.)

JERMAK: Sem z drugimi vojaki v sosedstvu. Re-kviriramo pri muzikih.

Iyer-Kolenc:

Denar.

Sodobni roman.

Prvi del.

I.

— Prosim gospoda, česa želite? — je vprašal Konstantin, strežnik v kavarni »de la Paix«. Medtem je s servijeto brisal mizo.

Avenštin Muzard, blagajnik dnevnika »Pošta«, je pogledal po družbi, kakor da bi vsakega vprašal, potem pa je nekam samozavestno odvrnil:

— Pet čaš piva!

Poleg Muzarda je stal Ivan Soléme; bil je za glavo večji od Muzarda. Soléme je bil reporter »Pošte«. Ta dan je bil zanj precej vroč. Ves dan je tekal po mestu zaradi nekega umora, ki je bil izvršen v Batingnolles. Bil je zelo utrujen in je komaj čakal, da bi se vsedel. Pograbil je prvi stol, ki mu je prišel pod roko in se je kar zvrnil nanj. Poleg njega se je vsedel Lucij Gerard, priljubljeni risar nedelj-skih številk »Pošte« in njegova žena, ki ga je vedno spremljala. Muzard si je poiskal prostor poleg Gerardove žene. Peti član družbe je še stal, ker ni imel stola. Soléme je naglo vstal in mu ponudil svoj stol.

— Gospod Loche, izvolite se vvesti na moj stol!

— O, kar ostanite! — mu je odvrnil nagovorjeni.

— Bom že dobil drug stol.

Muzard je pogledal tega človeka, ki mu je Gerard izkazoval tako pozornost. Ta mož je bil bankir in se je nedavno nastanil v ulici Vienne. Poznali so ga vsi sotrudniki »Pošte«. Njegov nastop je bil dostojanstven in hladen. Bil je visoke rasti in precej debel. Visoko čelo, prodirne, stroge oči, po modi

ostriženi lasje so mu dejali aristokratski izraz. Muzard mu ni izkazoval niti trohice naklonjenosti in ko mu je ta ponudil cigareto, jo je hladno odklonil.

— Hvala lepa, — je odkimal — kadim samo pipo in tudi to le s privoljenjem gospe Gerard.

Elegantna Odeta se je v znak privoljenja milostno nasmehnila in je molče priklimala.

Muzard si je nato brižno začel polniti črešnjevo pipo. Ostali so molče opazovali njegovo delo.

Samo Odeta ga ni opazovala. Ona se ni zmenila za družbo. Njen pogled je blodil po Togu Opere. Z zanimanjem je spremljala živahni rovež in iz oči si ji mogel brati, da bi tudi ona rada bila v tem neprestanem vrvenju in bi drvela sreči nasproti.

Nenadoma se je ustavil hudournik vozov, avtomobilov, avtobusov, ki so jo vznemirjali. Dvignjena redarjeva roka jim je velela »stoj«. Pred kavarno se je ustavilo kakih dvajset lepih osebnih avtomobilov. Odeta je strmela vanje. Čez čas je stresla z glavo in vzdihnila:

— Oh, ko bi imela denar! —

Ciprijan Loche je ves čas opazoval Odeto. Ko je slišal njen vzdih, se ji je zagonetno nasmehnil, kakor da bi hotel reči: Ali ste šele sedaj prišli do spoznanja, da je denar edina sila na svetu?

Odetin vzdih je moža razburil. Nervozno je zabobnal po mizi, potem pa je dejal:

— Dokler mi bo Albert Blond, naš gospodar, plačeval dvajset frankov za risbo, ti ne bom mogel kupiti avtomobila. Boš morala pač potrpeti uboga moja Odeta!

Avguštin Muzard je junaško potegnil iz pipe. Odetin vzdih ga ni vznemirjal. Ivan Soléme pa se je nagnil k bankirju in ga je polglasno vprašal:

— Vaše Društvo Sudanske plovbe je torej čudežno podjetje?

— Naravno, moj dragi, naravno! — je samozavestno odvrnil Loche. — Kupiti bo treba nekaj

ladij, regulirati strugo reke, napraviti tu in tam kak kilometer kanala in čez eno leto bomo imeli sijajne dobičke.

Za hip je umolknil in nasrnil obrvi. Potem pa je nekam skrivnostno in strogo nadaljeval:

— Sicer pa sem sklenil, da z vami mladiči ne bom govoril o teh stvareh, ker sem pred leti tudi jaz bil tridesetletnik in sem zaslužil mesečno tristo frankov in vem, kako se človek vznemirja ob misli: »Če bi imel samo pet tisoč frankov in bi jih vložil v to podjetje, bi za tri leta imel petdeset tisoč frankov.«

Loche je govoril na videz skrivnostno, vendar pa tako, da bi ga vsi slišali. In so ga res slišali.

— Ni vam treba imeti ozira — se je oglašil Muzard — vsaj zaradi mene ne, ker se vkljub mladim letom ne vznemirjam.

Bankir je ostal ravnodušen, ko da ni slišal opazke.

— Koliko znaša najmanjša vsota, ki se more vložiti v vaše podjetje? — je vprašala Odeta, ki ni ostala tako ravnodušna ko Muzard.

Loche ni odgovoril. Pač pa se je mož oglašil.

— Delnice so visoke. A je tudi nekaj znižanih delnic po stopetindvajset frankov.

— Stopetindvajset frankov! — je nekam žalostno ponovila žena. Dvignila je čašo in namočila ustnice v peno piva, kakor da bi hotela ta odgovor tu pokopati v pozabljenje.

Medtem je pridrhal do kavarne voz. Pred vhodom se je ustavil. Z voza je stopilo več oseb. Med njimi sta bila zakonca Nassal. Ko ju je Soléme zagledal, je opozoril družbo:

— Glejte! Nassalova prideta!

Medtem sta prispela do mize. Soléme je vstal in ju pozdravil. Nato pa ju je predstavil bankirju:

— Moj prijatelj Abel Nassal, podsef v ministru-stvu notranjih zadev in njegova gospa...

(Dalje sledi.)



Važni športni dogodki v novem letu.

V stalni športni rubriki bomo svoje čitatelje redno obveščali o vseh važnih športnih dogodkih doma in po svetu. Novo leto nam bo tudi v športu prineslo mnogo novega.

V naslednjem podajamo najvažnejše športne dogodke in tekme v tekočem letu:

Maribor:

1. 26. januarja: Državno prvenstvo v smučarski kombinaciji.

2. Februarja: Državne prvenstvene tekme v teški atletiki.

3. 18. in 19. julija: Državne prvenstvene tekme v plavanju z izločilnimi tekmami za olimpijado.

4. Julija: Državne prvenstvene tekme v lahki atletiki.

Planica:

V drugi polovici februarja se bodo na svetovno znani skakalnici, ki dopuščajo skoke do 100 m, vršile mednarodne tekme v smučskih skokih.

Split:

V poletju se bodo vršile velike mednarodne plavalne tekme.

Beograd:

V poletju prve mednarodne jadrane tekme na Donavi in Savi.

Zagreb:

Velike moto-dirke in mednarodne tekme v jadralskem letalstvu.

Po vsej Jugoslaviji se bodo vršili tečaji, v katerih se bodo športniki, ki bodo na olimpijadi zastopali jugoslovanske barve, pripravljali za tečaj; boj z zastopniki skoraj vseh narodov sveta.

Garmisch-Partenkirchen, Nemčija.

V tem kraju, ki je našim smučarjem vsaj po imenu dobro znan, se bo v mesecu februarju vršila smučarska olimpijada, kot nekak uvod v

splošno olimpijado, ki se bo vršila meseca avgusta v Berlinu.

Ta olimpijada bo brez dvoma največja, kar jih je svet videl. Se nikoli ni bilo za olimpijado prijavljenih toliko narodov iz vsega sveta kakor tokrat. Nekaj posebnega bo ta olimpijada po uspehih, ki se nam od nje obetajo. O čemer športniki in športni učitelji pred leti niso niti sanjali; bo na letošnji olimpijadi postala živa resnica. Na olimpijadi v Berlinu se na programu tekme iz vseh panog telesne vzgoje, od tekov in skokov do orodne telovadbe. Narodi se na to olimpijado pripravljajo resno, kakor na vojno. Tekmovalci velikih narodov so že zbrani in pod strogim nadzorom svojih športnih učiteljev trenirajo za te velike mednarodne tekme.



Za delamrzneže — taborišče. V Avstriji so ustanovili celo vrsto taborišč za delamrzneže in klateže, ki so še pri moči. V taboriščih so zaposleni pri javnih delih, dobivajo pa poleg hrane in obleke še 1 šiling dnevno plačila. Tako taborišče se nahaja tudi blizu naše meje na Radlju.

Tako nastopa Nemčija proti židom. Židovska rodbina Simson ima v Sulu znane tvornice orožja. Tvornica je bila sedaj lastnikom odvzeta, vsa rodbina pa izgnana iz Nemčije, ker je izplačevala prenilke mezde delavcem, ni izpolnjevala higijenskih predpisov in je delala prevelike dobičke.

MALA OZNANILA

Mali oglasi. Vsaka beseda samo 50 par. Male oglase je treba poslati vsaj do četrta zjutraj in jih je treba plačati naprej.

Celoletni naročniki-delavci. Ako morate iskati službo, vam damo enkratni brezplačni in-serat, da lažje dobite službo.

Stanovska država. Gotovo ideal vsakega pravega prijatelja delavskega stanu. Da bomo poznali načrt stanovske države, prečitajmo knjigo, ki jo je spisal znanj socijalni delavec g. dr. Aleksič. Knjiga stane v knjigarnah Din 12.— Kdor pa je naročnik »Delavske fronte«, dobi to knjigo za polovično ceno, to je za Din 6.—. Pisati pa mora na upravo »Delavske fronte« in poslati Din 6.—. Lahko tudi v znakmah in 1 Din za poštino.

Socijalno vprašanje. Kdor hoče sodelovati pri rešenju socijalnega vprašanja, mora biti o njem dobro poučen. Zato naj vsakdo kupi knjigo »Socijalno vprašanje«, ki jo je spisal g. dr. Jeraj. Knjiga stane v knjigotrtstvu Din 28.—. Da pa si jo lahko omislijo tudi naročniki »Delavske fronte«, smo istim knjigo pripravljeno poskrbeti za Din 10.—. Naročiti jo mora le potem naše uprave.

Izpovedi socijalista. Ilmo Camelli je bil socijalist. V obliki lepe povesti pripoveduje, kaj je to biti socijalist. Knjiga stane v knjigarnah Din 16.—. Naročniki »Delavske fronte« jo dobijo preko naše uprave za polovično ceno.

Krvava zarja. V Mehiki je vzhajala krvava zarja. Krvava je bila nele za kat. Cerkev, ampak tudi za delavstvo. Zahtevajte to knjigo v vsaki knjižnici! Če morete, kupite jo za svojo knjižnico! Če sta naročnik »Delavske fronte«, jo dobite za polovično ceno, to je namesto za Din 12.— samo za Din 6.—. Naročiti pa jo morate le potem naše uprave za to znižano ceno.

Najcenejša zabava. Delavec potrebuje zabavo. Ne more si privoščiti kake drage zabave, zato naj si poišče kar najbolj poceni. Ta je gotovo knjiga, ki si jo izposodiš iz knjižnice. Zahte-

vajte v knjižnicah najbolj zanimive potopisne romane Karl Maya.

»Nedelje« — verski tednik, izhaja tedensko na 16 straneh in stane mesečno samo dve zemlji to je 2.— Din. Gotovo je to najcenejši tednik v Sloveniji. Delavci, ki morajo ob nedeljah delati, imajo v tem listu vsaj malo nedelje. Tudi je pri »Nedelji« vsak celoleten naročnik zavarovan za slučaj smrtne nesreče za Din 1000.—. Zahtevajte 1 izvod na vpogled. Pišite na naslov: Uprava »Nedelje« Maribor, Koroška cesta 5.

Delavska prodajalna

Edina knjigarna in prodajalna šolskih potrebščin na desnem bregu Drave v Mariboru se je preselila z novim letom

v hišo Pokojninskega zavoda

Delavci, kupujte v tej prodajalni, nava-jajte svoje otroke, da kupujejo šolske potrebščine tu, ker vi tako hočete!

Priporoča se vam:

Prodajalna in knjigarna

Tiskarne sv. Cirila

Maribor, Kralja Petra trg 6

POLSKI: No, razumem. (Se bridko smeje.) Da, seveda, rekvirirati, to že razumem. (Popravlja koš.)

JERMAK: Kot prijatelj vaše družine sem se priza-deval, da bi bilo vam, očka, prizanešeno. Pa opo-min ne škodi, zato sem skočil sem k vam. Sigur-nost je sigurnost. Tudi Borovič noče, da bi se pri vas rekviriralo.

POLSKI (trpko): Pri meni ni kaj rekvirirati. Ah, ta nesrečna beseda! Bolje bi bilo, če bi rekli: krasti, požigati, odirati!

JERMAK: Saj to res nič drugega ni.

POLSKI: Meni so že vse rekvirirali: krave, svinje, perutnino! O, če bi bila vse to moja rajna žena doživela! Hvala večnemu Bogu, da je že v grobu. (Si briše pot.) Potim se od jeze, kadar na to pomislim.

JERMAK (hodi zopet sem in tja): Očka, to še ni vse. Še huje reči so. Niti poštene ženske nima-jó miru, saj veste! Skrijte svojo hčerko Poljo... Zato sem prišel.

POLSKI: Polja je na varnem. Na Češkoslovaškem je pri sorodnikih.

JERMAK: Dobro je tako. To me veseli, zlasti, ker tudi vladni komisar, ta podli pohotnež in babjek, ni daleč oddol. Kaj pa je z vašim sinom Serg-jejem?

POLSKI (v strahu): Čemu vprašuješ po njem? (Se skrivoma ozira na podstrešje.) Nemara kaj vedo?

JERMAK: Seveda, očka, dobro vedo, da je Sergjej tajni protirevolucionar. In razventega vem, da se skriva na podstrešju.

POLSKI (prestrašen skoči pokonci, izpusti koš): Jermak!

JERMAK: Le nikar se ne bojte, jaz ne izdam ničesar. Rajši bi se dal razsekati.

POLSKI (vzdigne koš): Ampak odkod — odkod to veš?

JERMAK: Da je Sergjej gori? Ino, saj ste sami izdali s svojim plahim pogledom.

POLSKI: Sergjej spi.

JERMAK: Potem ga pustimo mirno spati. In zdaj še eno vprašanje, očka: Kaj dela moj dobri pri-jatelj Feodor... tvoj sin?

POLSKI (v dvomih): Ko bi le vedel.

JERMAK: Meni lahko zaupate, Polski. O, kako za-vidam Feodora, da je duhovnik. Kako je tudi mene vleklo v duhovništvo, sami veste. Žalibog, da nisem imel zato poklica... in postal sem rdeči gardist. O kako obžalujem, da sem storil ta korak.

POLSKI: Povem ti torej. Moj sin Feodor potuje kot mlad nepoznan duhovnik po deželi ter dela tajno za svojo cerkev.

JERMAK: Bajno!

POLSKI: Vsekakor. A nevarnost mu grozi velika. Navadno potuje preoblečen v krošnjarja.

JERMAK: In nihče ne ve tega?

POLSKI: Žal! Koroča to ve.

JERMAK: To je tisti skrahirani muzik, ki je vedno pijan od vodke?

POLSKI: Da. Slučajno je prišel sem prav takrat, ko je bil Feodor tu. Prisegal je seveda in se rotil pri vseh svetnikih, da ne bo nič izdal. Toda to zganje, to zganje!

JERMAK (kaže na steklenico): Je morebiti v nji dobra vodka? Odkrito rečeno, ne branil bi se kapljice vodke, sem itak nekoliko nahlajen.

POLSKI (vzame steklenico in da Jermaku povoha-ti): Ne, Jermak, to je jesih. Pa le pojdi z menoj, imam še nekaj dobre vodke zase. Moral sem jo seveda skriti (smehljaje se), da mi je ne bi rekvirirali! (Oba odideta.)

3. prizor:

Kaja.

Kaja je pravi, raztrgan potepuh v raztrgani halji ali pla-scu, rokavi razcefrani, noge ovite s cunjami. Dolgi, črni razkuštrani lasje, izza pasa mu moli suha skorja kruha. Vstopi polizvedujoče, ogledujočo, vohuni okrog itd.

KAJA: To je bilo bajno, naravnost sijajno! To so vam bili nepozabni dnevi, tisti oktobrski dnevi v Moskvi! Da, to je plamen revolucije! Od te dobe zaslužim več kot špijon nego prej kot pošten človek. Ta muzik Polski — drži baje s proti-revolucionarji. (Vohuni okrog lestvice.) In nje-gov lastni sin — Sergjej se imenuje grdoba, če se ne motim — tudi ta je eden izmed njih... Po mojih mislih bi se moralo v tem-le gnezdu nekaj storiti. (Zagleda steklenico in je ves navdušen.) O jej, kaj pa je to? Vodka? (Se pači, ko odpira zamašek.) Vsa Rusija žlempa vodo, najmar Kaja dela izjemo? (Pije, se spakuje in kremži, pleše okrog, mahaje s steklenico.) Fuj, to je jesih! Jesih! Pravi pravcati jesih! Slab, »mize-rabel« jesih! O je, moj trebuh, moj trebuh, moj žaltavi, presneti trebuh!

4. prizor:

Kaja, Koroča.

Koroča je siromašen muzik, zanemarjene zunanosti. Nosi prazno vrečo. Obstane med durmi, gleda notri in se smeji. KOROČA: Hahaha! Je že zopet tukaj ta lump! He, Kaja! Kaj pa plešeš tu?

KAJA (se drži za trebuh): O, jesih sem se nalokal, prav »mizerabel« jesih! (Trešč steklenico v kot.) Prokleta pijača! Še kozel bi tega ne žlam-pal!

KOROČA (pristopi bliže, potegne steklenico vodke iz žepa): Hahaha! Misli si, da je vodka, kaj-ne? Hohoho! Ti bedasti štokrljež! Tu imaš, moje se napij! Znamka Lenin!

(Dalje sledi.)